

PRINCIPALELE BLOCAJE ÎN ACCESAREA EFICIENTĂ A FONDURILOR EUROPENE

Andreea VASS³⁸

Rezumat

Febra negocierilor Programelor Operaționale Sectoriale s-a încheiat, iar capacitatea de îndatorare a autorităților locale a fost extinsă de curând în favoarea co-finanțării. Totuși, persistența stării de incertitudine conduce invariabil la demarajul managementului „situațiilor de criză” în accesarea Fondurilor Europene. Abordările pesimiste ale comunităților locale, de la „vai-de-mine” la „bine-mersi”, adaugă noi pacate la cele sistemice, de fond, cărora Guvernul ar trebui să le găsească rapid un răspuns adecvat.

Cuvinte cheie: accesarea fondurilor europene, politica publică, management public, parteneriat public-privat, ONG.

Procedeul darwinist nu constituie cu siguranță o opțiune. Corectitudinea și eficiența alocării acestor fonduri ține de depășirea unor blocaje reale și a zeci de disfuncționalități invocate de către participanții la dezbaterile publice regionale de profil. Vorbăria a fost puțină, sinceritatea nemiloasă, iar strigătul pentru sprijinirea eforturilor locale asurzitor. Acesta a fost cadrul creat la inițiativa societății civile. Mai concret, a Fundației EUROLINK – Casa Europei care coordonează *Consortiul unui Parteneriat Strategic pentru sprijinirea comunităților locale și a sectorului IMM în vederea accesării Fondurilor Europene*. Sintetizăm mai departe aceste probleme concrete cu care actorii publici locali și IMM-urile se confruntă în demararea proiectelor, formulând chiar unele recomandări pentru accesarea eficientă a fondurilor comunitare la nivel local și regional.

Insuficienta consultare a potențialilor beneficiari cu autoritățile de management

Comunicarea și reprezentarea directă a autorităților de management în cadrul saloanelor regionale, în special a *Autorității de Management pentru Cadrul de Sprijin Comunitar*, lipsește. Doar acest dialog deschis permite focalizarea consultărilor pe întrebări punctuale și răspunsuri concrete ale celor

responsabili de buna implementare a regulamentelor și recomandărilor exprese ale Comisiei Europene.

Motivarea funcționarilor responsabili cu implementarea proiectelor câștigătoare

Guvernul și Parlamentul României trebuie să identifice modalitățile legislative și procedurale prin care să fie co-responsabilizată și stimulată financiar activitatea funcționarilor publici implicați în implementarea județeană și locală a proiectelor derulate cu Fonduri Europene. Dezirabilă este chiar introducerea sistemului acoperirii orelor suplimentare și acordarea unui „bonus de succes”, în funcție de mărimea și numărul fondurilor atrase prin Programele Operaționale Sectoriale.

Reglementarea clară a parteneriatului public-privat

În scopul consolidării accesării Fondurilor Europene, în special a celor destinate dezvoltării regionale, este nevoie de precizări legislative clare legate de parteneriatul public-privat. Acestea ar trebui să se regăsească fie în legislația pentru achizițiile publice, fie într-un act normativ separat, apt să transpună

³⁸ Cercetător științific la Institutul de Economie Națională.

THE MAIN HINDRANCES TO EFFICIENTLY ACCESSING EUROPEAN FUNDS

Andreea VASS³⁹

Abstract⁴⁰

The tension of negotiations on Sectoral Operational Programmes is now over, and the debt capacity of local authorities has been recently increased in order to facilitate project co-financing. However, there is a persistent sense of insecurity which invariably leads to the launch of "crisis management" as far as accessing European funds is concerned. Pessimistic approaches by local communities, from "poor-me" to "why-bother?" add new problems to the systemic, core issues that the Government should immediately find adequate answers to.

Keywords: European funds accession, public policy making, public management, private-public partnership, NGOs.

The Darwinist method is definitely not an option. The fairness and efficiency of fund allocation depends on whether the actual hindrances and dozens of flaws mentioned by participants in relevant regional public debates will be overcome. There was little talking, sharp honesty, and loud appeals for support to local efforts. This was the background created at the initiative of the civil society. More precisely, of the EUROLINK – Europe House Foundation, which coordinates the *Consortium of a Strategic Partnership to support local communities and the SME sector in accessing European funds*? Summarised below are these concrete hindrances that local public stakeholders and SMEs are facing in launching projects, along with tentative recommendations for the efficient accessing of EU funds at a local and regional level.

Inadequate consultation between prospective beneficiaries and management authorities

There is no communication and direct representation of management authorities in regional debates, in particular as far as the *Management Authority for the Community Support Framework* is concerned. Open dialogue alone can allow consultations to focus on

actual questions and on concrete answers given by those in charge with the adequate implementation of European Commission regulations and express recommendations.

Motivating civil servants in charge with the implementation of winning projects

The Government and Parliament of Romania must identify the legislative and procedural means to enhance the accountability and financial motivation of civil servants involved in the implementation of EU funded projects at a county and local level. The introduction of extra-hour and "achievement" bonuses, prorated to the number and amount of funds attracted through Sectoral Operational Programmes, is advised.

Clear legislation on public-private partnerships

In view of consolidating the European fund accessing process, in particular for funds earmarked for regional development, clear regulations must be endorsed on the public-private partnership. Such regulations should be included either in the

³⁹ Scientific researcher, Institute of National Economy.

⁴⁰ Translated into English by Andreea Vass.

bunele practici și recomandările Statelor Membre mai vechi ale Uniunii Europene.

Promovarea dialogului dintre Guvern și instituțiile financiare pentru creșterea capacității de co-finanțare

Dorința de a fluidiza și flexibiliza co-finanțarea proiectelor impune un dialog structurat între Guvern și asociațiile profesionale ale instituțiilor financiar-bancare, în special a Asociației Române a Băncilor. Co-responsabilizarea adecvată a băncilor pentru implementarea unui proiect - cu implicații asupra comunității locale sau pentru dezvoltarea unui sector socio-economic - trebuie să pornească de la un sistem-cadru transparent de facilitare a co-finanțării.

Crearea unui sistem informațional care să permită aplicanților verificarea stadiului și concluziilor evaluării

Crearea unui spațiu virtual corespunzător verificării în orice moment a stadiului evaluării proiectelor depuse, ar permite solicitanților să aibă acces inclusiv la punctajele obținute și la punctele slabe ale documentației. În acest mod se promovează nu doar o mai mare transparență a procesului de evaluare a cererilor de finanțare/proiectelor depuse, dar se pot asimila „bunele practici” rezultate prin corecția imperfecțiunilor care au condus la respingerea respectivelor cereri de finanțare și reiterarea lor.

Elaborarea unui protocol tehnic clar pentru raportările intermediare

Pentru a promova un sistem de comunicare inter-instituțională cât mai riguros și operativ între actorii care implementează proiecte și organismele intermediare/agențiile de plăți/autoritățile de management, potențialii beneficiari solicită Guvernului României și Comisiei Europene să se stabilească un protocol tehnic clar pentru realizarea raportărilor periodice, pornind de la bunele practici în domeniu și de la agrearea unor indicatori de

verificabilitate. Stabilirea unui asemenea sistem de comunicare poate garanta în mare măsură o prevenire eficientă a disfuncționalităților, a blocajelor și a crizelor care pot apărea, mai ales în contextul capacității instituțional- administrative încă fragile, a nivelului ridicat de corupție invocat încă de Uniunea Europeană și de către organizațiile neguvernamentale care monitorizează utilizarea banilor publici în România.

Separarea clară a consultanților care oferă asistență tehnică de cei potențial implicați în evaluare

Pentru a promova transparența, corectitudinea evaluării și a preveni apariția unor conflicte de interese, este necesară separarea clară a consultanților/societăților de consultanță, care vor fi cooptate ca persoane fizice sau juridice să evalueze proiectele depuse la autoritățile de management, *pe de o parte*, de cele care oferă consultanță/asistență tehnică pentru proiectele depuse sau care urmează să fie depuse, *pe de altă parte*.

Organizațiile societății civile cu experiență ar trebui să ia parte la monitorizarea și evaluarea proiectelor

Participanții solicită ca reprezentanții partenerilor sociali și ai organizațiilor societății civile care au fost active în perioada de pregătire a accesării Fondurilor Europene să se regăsească într-o mai mare măsură în cadrul comitetelor de monitorizare și evaluare la nivel național și regional. Astfel se păstrează un echilibru echitabil și se poate realiza un control mai strict asupra evaluării și promovării celor mai bune proiecte și inițiative co-finanțate prin Fonduri Europene.

Din păcate, lista nu se încheie aici. Nu suntem însă fi condamnați în prealabil la ineficiență. Avem nevoie doar de voință în rezolvarea grabnică a acestor probleme.

legislation on public procurement, or in a separate normative act, drawing on the best practices and recommendations of older European Union Member States.

Promoting the dialogue between Government and financial institutions, in view of increasing the co-financing capacity

The goal of making project co-funding flexible and smooth requires a structured dialogue between the Government and trade associations in the financial-banking sector, the Romanian Banks Association in particular. Adequate responsibility sharing, with banks also accountable for the implementation of a particular project—which would have an impact on the local community or on the development of a social-economic sector—must be based on a transparent framework-system to facilitate the co-financing.

Creating an information system to enable applicants to check the assessment status and conclusions

Creation of a proper virtual space where the status of submitted projects may be checked at any time would enable applicants to access the scores assigned to their projects and the weaknesses of the documentation. This would not only promote enhanced transparency of the application/project proposal assessment process, but it would also help disseminate and acquire “best practices” by means of tackling the flaws having led to the rejection of the respective projects and by re-submitting improved applications for funding.

Drawing up a clear technical protocol for interim reporting

In order to promote a precise and efficient institutional communication system at work among project implementation institutions and paying agencies/management authorities, prospective beneficiaries request the Government of Romania and the European Commission to put together a

clearly defined technical protocol for the interim reporting process, based on relevant best practices and generally-agreed benchmarking indicators. The implementation of this communication system may guarantee to a large extent the efficient prevention of flaws, hindrances and crises that may emerge, particularly in the context of a still developing institutional- administrative capacity, as well as the countering of the high corruption level still criticised by the European Union and by non-governmental organisations which monitor public spending in Romania.

Distinguishing between consultants providing technical assistance and those who may be involved in project assessment

In order to promote the transparency and fairness of the assessment process and to prevent conflicts of interests, clear distinction must be made between the consultants / consulting companies which will take part, as individuals or legal entities, in the assessment of projects submitted to management authorities, *on the one hand*, and those which provide consulting/technical assistance services for projects submitted or pending for submission, *on the other hand*.

Civil organisations with relevant expertise should take part in monitoring and assessing projects

Participants want representatives of the social partners and civil society organisations having been active in the preparation stage of the EU fund accessing process to be more extensively present in national and regional monitoring and assessment committees. This would contribute to a fair balance of and a more rigorous control on the assessment and promotion of the best projects and initiatives co-financed from European funds.

Unfortunately, the list above is not comprehensive. Still, we are not bound to be inefficient. All we need is the will to quickly solve these problems.